

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	8024200111
Dátum vydania rozhodnutia:	08.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8024200111.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci odsúdeného M. G. pre zločin krádeže vlámaním podľa § 127, § 129 ods. 1 bod. 1, § 129 ods. 2 bod 1, § 130 ods. 2 druhý prípad, § 15 Trestného zákona Rakúskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 8. októbra 2024 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného M. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. augusta 2024, sp. zn. 11Ntc/1/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného M. G. zamietla.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 28. augusta 2024, sp. zn. 11Ntc/1/2024, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného M. G., ktorý je toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ružomberku, o podmienené prepustenie na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2023, sp. zn. 3Ntc/7/2023, právoplatným 13. februára 2024, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. apríla 2024, sp. zn. 2 Urt 2/2024 a ktorým bolo rozhodnuté, že sa na území Slovenskej republiky uzná a vykoná rozsudok Landesgericht Korneuburg, Rakúska republika z 15. decembra 2022, sp. zn. 315 Hv 130/22y, vo výmere 3 roky, so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Bezprostredne po vyhlásení tohto uznesenia podal odsúdený M. G. sťažnosť (č. l. 26), ktorú písomne neodôvodnil. Prokurátor sa vzdal práva podať opravný prostriedok proti vyhlásenému uzneseniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Najvyšší súd nezistil žiadne pochybenia alebo nedostatky takého charakteru, ktoré by odôvodňovali iné závery ako tie, ktoré v napadnutom uznesení správne odôvodnil Krajský súd v Prešove.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

a) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienечné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Predpokladom podmienечného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu (formálna podmienka podmienечného prepustenia, ktorá u odsúdeného bola naplnená) aj to, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život (materiálna podmienka podmienечného prepustenia).

V posudzovanom prípade sa najvyšší súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu i s jeho konštatovaním, že odsúdený M. G. splnil formálnu podmienku podmienечného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. K tomu, aby žiadosti odsúdenej osoby o podmienечné prepustenie bolo možné vyhovieť, sa okrem splnenia formálnej podmienky vyžaduje aj splnenie materiálnej podmienky, teda preukázanie toho, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život.

Na to, aby súd mohol zodpovedne posúdiť, či odsúdený počas výkonu trestu preukázal polepšenie, je potrebné vychádzať z komplexného posúdenia všetkých listín nachádzajúcich sa v predloženom spisovom materiáli, s poukazom najmä na hodnotenie odsúdeného, poskytnuté ústavom na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený výkon trestu odňatia slobody vykonáva (č. l. 11-12, 15-16), na odpis z registra trestov odsúdeného, s prihliadnutím aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva (so stredným stupňom strázenia).

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu (z 2. augusta 2024) vyplýva, že do výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený dodaný z cudziny 21. júna 2024 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava a tam absolvoval aj úkony s tým súvisiace. Počas krátkeho pobytu v tomto ústave neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky na odsúdeného a jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni. Následne 9. júla 2024 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov, v ktorom mu následne bola určená diferenciacná skupina C v rámci ústavu so stredným stupňom strázenia.

Adaptácia odsúdeného na podmienky výkonu trestu práve prebieha. Odsúdený je s podmienkami vo výkone trestu dobre oboznámený (dátum posledného prepustenia 26. november 2021). Odsúdený aktuálne dodržiava ústavný poriadok. Správanie k personálu má na požadovanej úrovni a v kolektíve odsúdených nebolo zaznamenané žiadne negatívne správanie ani interpersonálne problémy. V osobných veciach si udržiava poriadok. Hygienu má osvojenú. Zverené ústavné veci úmyselne nepoškodzuje a správa sa k nim šetrne. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. O kultúrno osvetové aktivity doposiaľ neprejavuje záujem. Počas krátkeho pobytu v ústave sa nezapojil do žiadnej činnosti. Vo voľnom čase hrá spoločenské hry s inými odsúdenými a sleduje televízne vysielanie. Menovaný aktuálne nie je pracovne zaradený pre nedostatok jemu vhodnej práce. Zapája sa do čistiacich a upratovacích prác na cele. Vzťah s vonkajším svetom udržiaval odsúdený občasnou telefonickou komunikáciou s kamarátmi. Vzťahy s primárnou rodinou má narušené a už dlhé obdobie je bez kontaktu s príbuznými. Vzhľadom na krátku dobu odsúdeného vo výkone trestu nie je možné jednoznačne prehlásiť, že proces resocializácie bol v jeho prípade naplnený. Resocializačná prognóza je u odsúdeného, podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA, nepriaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké. Riaditeľ ústavu neodporučil podmienené prepustenie odsúdeného.

S prihliadnutím na uvedené hodnotenie odsúdeného, charakter trestnej činnosti, pre ktorú v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody vo výmere troch rokov (zločin krádeže vlámaním), ako aj na jeho sklony k opakovanému páchaní majetkovej trestnej činnosti, keď doposiaľ bol tridsaťsedemkrát odsúdený (okrem dvoch prípadov), z toho dvadsaťtrikrát nepodmienečne, možno vyvodiť záver, že páchanie trestnej činnosti nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, naopak, ide o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha (už od veku 21 rokov) a ako uviedol krajský súd hľadá sa na neho ako na špeciálneho recidivistu vo vzťahu k majetkovej trestnej činnosti, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane nedopustí trestnej činnosti. Navyše, ako na to v napadnutom uznesení krajský súd poukázal, na základe hodnotenia odsúdeného teda nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že svojím správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie, a to najmä s poukazom na zaznamenaný negatívny poznatok u odsúdeného. Odsúdený doposiaľ nebol disciplinárne odmenený a nebola mu uložená pochvala, z čoho možno dôvodiť, že sa len formálne prispôbil podmienkam výkonu trestu. Krajský súd zároveň konštatoval, že polepšenie možno preukázať, len ak je v čase rozhodovania súdu dostatočne podložená prognóza vedenia riadneho života odsúdeného v budúcnosti; správanie odsúdeného vo výkone trestu však môže k (pozitívnemu alebo negatívnemu) posúdeniu takej prognózy výrazne prispieť. Krajský súd poznamenal, že pri posudzovaní splnenia materiálnej podmienky podmieneného prepustenia spočívajúcej v možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, zohľadnil recidívu (najmä úmyselnej a druhovo rovnorodej) trestnej činnosti, skorší výkon trestov odňatia slobody, ako aj spáchanie trestného činu, za ktorý je odsúdený aktuálne vo výkone trestu. Ide o skutočnosti, ktoré očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti nevyhnutne kauzálné (aj keď nie výlučne) podmieňujú a netýkajú sa len samotného trestného činu konštatovaného predmetným odsúdením, ale dominantne externých okolností páchania trestnej činnosti pred dotknutým odsúdením alebo po ňom. Možno sa stotožniť s názorom krajského súdu, že uvedené potvrdzuje aj hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdeného, z ktorého je zrejmé, že jeho resocializačná prognóza je nepriaznivá a riziko jeho sociálneho zlyhania je vysoké. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného uložený trest plní už len funkciu ochrannú, neplní funkciu resocializačnú v spojení s individuálnou prevenciou. Uvedené skutočnosti preto nedávajú záruku, že odsúdený by sa po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody už trestnej činnosti nedopustil.

Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že neexistuje ústavne zaručené právo na to, aby bolo žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovené. Posúdenie splnenia zákonných podmienok je vecou sudcovskej úvahy, teda aby súdy skúmali a posúdili, či podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu sú dané, a aby svoje úvahy v tomto smere primerane odôvodnili.

Jednou z podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je aj očakávanie, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, ktoré musí byť dôvodné a založené jednak na všestrannom

zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov a s prihliadnutím na účel trestu. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmieňnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti. Krajský súd pri posudzovaní návrhu odsúdeného na podmieňné prepustenie analyzoval aj trestnú minulosť odsúdeného. Nakoľko minulé (početné odsúdenia za majetkovú trestnú činnosť) a súčasné (nekritický postoj k trestnej činnosti) správanie odsúdeného nedáva predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, jeho podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neprichádza do úvahy. Možno dodať, že podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

S poukazom na uvedené možno preto v zhode s krajským súdom uzavrieť, že u odsúdeného M. G. v súčasnosti nie sú splnené materiálne podmienky podmieňného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Za daného stavu je nutné konštatovať, že krajský súd rozhodol v súlade so stavom veci a zákonom.

Z uvedených dôvodov bola sťažnosť odsúdeného M. G. zamietnutá ako nedôvodná postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.